

6. Про захист населення від інфекційних хвороб : Закон України від 6 квітня 2000 р. № 1645-III. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 2000. № 29. Ст. 228. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1645-14#Text>

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-432-0-50>

**PROBLEMS OF THE DEVELOPMENT OF CRIMINAL
AND EXECUTIVE POLICY UNDER THE CONDITIONS
OF THE STATE OF MARTIAL**

**ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ
ПОЛІТИКИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

Tarasenko O. S.

*PhD in law,
Director of the Department
of Education, Science and Sports
Ministry of Internal Affairs of Ukraine,
Kyiv, Ukraine*

Тарасенко О. С.

*кандидат юридичних наук,
директор Департаменту освіти,
науки та спорту
Міністерства внутрішніх справ
України,
м. Київ, Україна*

Забезпечення належних умов виконання та відбування кримінальних покарань є, безумовно, важливим заходом запобігання кримінальним правопорушенням, які, по-перше, забезпечують загальну та спеціальну превенцію, по-друге, створюють умови для виправлення і ресоціалізації засуджених. Водночас тенденції до зміни пріоритетів державотворення утворюють потребу у зміні підходу до кримінально-виконавчого забезпечення механізму запобігання злочинності, а також впливу на його кореляцію із відповідним детермінаційним комплексом. Більшість причин, які зумовлюють таку ситуацію знаходяться у площині дії особливого правового режиму воєнного стану, утворення військово-політичних детермінант кримінальних правопорушень та визначення пріоритетних напрямів забезпечення національної безпеки. Більшість

пенітенціарних заходів запобігання суспільно небезпечним діянням було забезпечено в організаційно-правовий спосіб шляхом внесення змін та доповнень до національного кримінального, кримінального процесуального та кримінально-виконавчого законодавства.

З моменту введення у дію особливого правового режиму воєнного стану першочерговою проблемою, яка потребувала термінового вирішення стало забезпечення особистої безпеки засуджених до позбавлення волі, забезпечення належного механізму виконання засудженими покарань, унормування алгоритму взаємодії із військовополоненими в особливий період, а також розширення сфери впливу Міжнародного кримінального суду.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2022 р. № 1153-р. було схвалено Стратегію реформування пенітенціарної системи на період до 2026 року, в якій було окреслено результати, яких вдалося досягнути у пенітенціарній системі протягом останніх років. Аналіз таких результатів надає підставу для констатації, що більшість із них безпосередньо пов'язана із удосконаленням діяльності органів пробації: удосконалено нормативно-правову та організаційну базу діяльності органів пробації, розроблено національні інструменти пробації (оцінка ризиків вчинення повторного кримінального правопорушення, індивідуальний план роботи із засудженими, пробаційні програми, оцінка якості роботи персоналу тощо); забезпечено впровадження важливої складової кримінальних проваджень - досудової доповіді; створено модель ювенальної пробації, що сприяє забезпеченню інтересів дитини, яка перебуває у конфлікті із законом, у великих містах утворено мережу центрів ювенальної пробації; адаптовано систему роботи уповноважених органів з питань пробації в умовах воєнного стану (створено робочі місця на більш безпечних територіях для працівників, що виїхали з тимчасово окупованих територій або територій, на яких ведуться активні бойові дії, узгоджено порядок виконання судових рішень стосовно засуджених, звільнених з випробуванням, яких було мобілізовано до Збройних Сил України, під час іспитового строку) [1]. Необхідно також відмітити, що зміст наведеного

документу свідчить про те, що визначені пріоритети реформування пенітенціарної системи спрямовані на удосконалення її інфраструктури та у більшості не пов'язані із потребою у приведенні у відповідність вимогам воєнного стану, а також ризикам та загрозам, які можуть виникнути після його припинення. Сталою залишається позиція щодо доцільності у всіх можливих випадках уникати призначення особам покарання у виді позбавлення волі, забезпечувати можливість виправлення засудженого без ізоляції від суспільства, що додатково аргументується незадовільними економічними умовами функціонування держави, зумовленими воєнним станом.

Водночас першочерговою проблемою є відсутність послідовності у формуванні пенальної та пенітенціарної політики в державі: законодавець посилив кримінальну відповідальність за вчинення окремих видів кримінальних правопорушень взагалі та в умовах воєнного стану зокрема. У більшості це було реалізовано шляхом передбачення вчинення діяння в умовах воєнного стану кваліфікуючою та особливо кваліфікуючою ознакою, а також встановлення у санкції єдиного можливого виду покарання у виді позбавлення волі на достатньо тривалий термін. При цьому у низці стратегічних документів акцентується увага на доцільності застосування до осіб покарань, не пов'язаних із позбавленням волі. Прагнення відповідати європейським стандартам здійснення правосуддя, розвантаження установ виконання покарання (що також є важливим з точки зору забезпечення вільних місць для утримування військовополонених) створює додаткові підстави для звільнення осіб, які вчинили кримінальні правопорушення вторинно пеналізовані в умовах воєнного стану від відбування покарання з випробуванням. Отже, *непослідовність кримінальної та кримінально-виконавчої політики має наслідком зниження ефективності системи запобігання кримінальним правопорушенням у зв'язку із формуванням моделі, котра утворює додаткові чинники, які призводять до зростання кількісного показника суспільно небезпечних діянь: вимушеного звільнення від відбування покарання особи, яка, фактично, має підвищений рівень суспільної небезпечності,*

підкреслений та закріплений законодавцем через визначення специфічної обстановки воєнного стану як кваліфікуючої та особливо кваліфікуючої ознаки протиправного діяння.

Література:

1. Стратегія реформування пенітенціарної системи на період до 2026 року, схвалена Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2022 р. № 1153-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1153-2022-%D1%80#Text>

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-432-0-51>

PROBLEMATIC ASPECTS OF LEGAL REGULATION OF CUSTOMS AFFAIRS IN THE LIGHT OF ADAPTATION OF UKRAINIAN LEGISLATION TO THE EU

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ МИТНОЇ СПРАВИ У СВІТЛІ АДАПТАЦІЇ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ДО ЄС

Ivasiuk I. G.

*Candidate of Legal Sciences,
Associate Professor
of the Department of Jurisprudence,
Chernivtsi Institute of the International
Humanitarian University
Chernivtsi, Ukraine*

Івасюк І. Г.

*кандидат юридичних наук,
доцент кафедри юриспруденції,
Чернівецький інститут
Міжнародного гуманітарного
університету
м. Чернівці, Україна*

Питання адаптації законодавства України у сфері митної справи до законодавства ЄС, впровадження світових та європейських практик у митній діяльності в Україні не були предметом досить детального дослідження в юридичній науці в Україні, хоча деякі аспекти розглядалися в працях наступних вчених юриспруденції: Бережнюк І.Г., Герчаківський С.Д., Додін Є.В., А.І. Калініченко, С.В. Ківалов, Б.А. Кормич, О.С. Нагорічна, П.В. Пашко, І.В. Несторишин,